

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie

Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

**Verslag over de doorlichting van GO! MUDA - instituut voor Muziek en Dans Evergem te
EVERGEM**

Hoofdstructuur	voltijds secundair onderwijs
Pedagogisch geheel	43216-50609
Instellingsnummer	50609
Instelling	GO! MUDA - instituut voor Muziek en Dans Evergem
Directeur	Wim LASOEN
Adres	Hofbilkstraat 21 - 9940 EVERGEM
Telefoon	09-225.74.45
Fax	09-233.62.93
E-mail	info@muda.be
Website	http://www.muda.be
Bestuur van de instelling	GO! scholengroep Panta Rhei
Adres	Ooievaarsnest 3 - 9050 GENTBRUGGE
Scholengemeenschap	SG Gent 22
Adres	Ooievaarsnest 3 - 9050 GENTBRUGGE
CLB	CLB vh GO Gent
Adres	Voskenslaan 262 - 9000 GENT
Dagen van het doorlichtingsbezoek	13-05-2013, 14-05-2013, 15-05-2013, 16-05-2013, 17-05-2013
Einddatum van het doorlichtingsbezoek	17-05-2013
Datum bespreking verslag met de instelling	27-06-2013
Samenstelling inspectieteam	
Inspecteur-verslaggever	Gino Malfait
Teamleden	Luc Ponet Hilde Quix Roger Van den Borre Veerle Vonderlynck
Deskundige(n) behorend tot de administratie	nihil
Externe deskundige(n)	nihil

INHOUDSTAFEL

INLEIDING	3
1 SAMENVATTING	5
2 DOORLICHTINGSFOCUS.....	7
2.1 Structuuronderdelen in de doorlichtingsfocus.....	7
2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus.....	7
3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?	8
3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?	8
3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?	8
3.1.1.1 Graad 2 KSO, Muziek - Koorzang (leerplan 97063)	8
3.1.1.2 Graad 3 KSO, Dans en Graad 3 KSO, Muziek - Frans in de basisvorming en in het specifiek gedeelte van de derde graad kso in de studierichtingen Dans en Muziek (leerplan 2005/061)	9
3.1.1.3 Graad 3 KSO, Dans en Graad 3 KSO, Muziek - Lichamelijke opvoeding (leerplannen 2006/087 en 2006/010)	10
3.1.1.4 Graad 3 KSO, Dans -KV Klassieke/hedendaagse dans in de 3e graad KSO - Dans (leerplan 2003/030)	12
3.1.1.5 Graad 3 KSO, Muziek - Algemene muziekleer (leerplan 2007/089)	14
3.1.1.6 Graad 3 KSO, Muziek - Piano (leerplan 97071)	18
3.1.1.7 Graad 3 KSO, Muziek - Piano - jazz (leerplan 97071)	19
3.1.1.8 Graad 3 KSO, Muziek - Slagwerk (leerplan 97071)	20
3.1.1.9 Graad 3 KSO, Muziek - Stem (Zang) (leerplan 97071)	21
3.1.1.10 Graad 3 KSO, Muziek - Stem (Zang - jazz & lichte muziek) - (leerplan 97071)	22
3.1.1.11 Graad 3 KSO, Muziek - Musical	23
3.1.2 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?.....	25
3.2 Respecteert de school de overige reglementering?.....	25
4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	26
4.1 Welzijn.....	26
4.2 Curriculum.....	26
4.2.1 Onderwijsorganisatie.....	26
4.3 Evaluatie.....	27
4.3.1 Evaluatiepraktijk	27
5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL.....	29
6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL.....	31
6.1 Wat doet de school goed?.....	31
6.2 Wat kan de school verbeteren?	31
6.3 Wat moet de school verbeteren?.....	31
7 ADVIES EN REGELING VOOR HET VERVOLG	32
7.1 Onderwijsdoelstellingen: advies en regeling voor het vervolg	32
7.2 Overige erkenningsvoorwaarden: advies en regeling voor het vervolg	32
7.3 Overige reglementering: regeling voor het vervolg	32

INLEIDING

De decretale basis van het onderzoek

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de school

1. de onderwijsreglementering respecteert,
 2. op systematische wijze haar eigen kwaliteit onderzoekt en bewaakt,
 3. haar tekorten al dan niet zelfstandig kan wegwerken
- (zie artikel 38 van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, 8 mei 2009).

Een doorlichting is dus een onderzoek van

1. de onderwijsreglementering,
2. de kwaliteitsbewaking door de school,
3. het algemeen beleid van de school.

Een onderzoek in drie fasen

Een doorlichting bestaat uit drie fasen: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en het doorlichtingsverslag.

- Tijdens het vooronderzoek bekijkt het inspectieteam de gehele school aan de hand van het CIPO-referentiekader. Het vooronderzoek wordt afgesloten met een doorlichtingsfocus: een selectie van te onderzoeken aspecten tijdens het doorlichtingsbezoek.
- Tijdens het doorlichtingsbezoek voert de onderwijsinspectie het onderzoek uit aan de hand van observaties, gesprekken en analyse van documenten.
- Het doorlichtingsverslag beschrijft het resultaat van de doorlichting, bevat een advies over de verdere erkenning en wordt gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Een gedifferentieerd onderzoek

1. Omdat de onderwijsinspectie gedifferentieerd doorlicht, onderzoekt het inspectieteam in de instelling een selectie van de onderwijsreglementering:
 - een selectie van structuuronderdelen om het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen na te gaan. Hierbij onderzoekt de onderwijsinspectie altijd de volgende procesvariabelen uit het CIPO-referentiekader:
 - o het onderwijsaanbod
 - o de uitrusting
 - o de evaluatiepraktijk
 - o de leerbegeleiding
 - een selectie van andere erkenningsvoorwaarden
 - een selectie van overige regelgeving.
2. Om de kwaliteitsbewaking door de school na te gaan, selecteert het inspectieteam een aantal procesvariabelen. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de school voor deze procesvariabelen aandacht heeft voor
 - doelgerichtheid: welke doelen stelt de school voorop?
 - ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de school om efficiënt en doelgericht te werken?
 - doeltreffendheid: bereikt de school de doelen en gaat de instelling dit na?
 - ontwikkeling: heeft de school aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?
3. Het inspectieteam onderzoekt ten slotte het algemeen beleid van de school aan de hand van vier procesvariabelen: leiderschap, visieontwikkeling, besluitvorming, kwaliteitszorg.

Het onderzoek naar de hygiëne, veiligheid en bewoonbaarheid

De controle van de erkenningsvoorwaarden betreffende de bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne van de instelling vindt gelijktijdig met de doorlichting plaats. Deze controle resulteert in een afzonderlijk verslag dat bij het doorlichtingsverslag wordt gevoegd en eveneens verschijnt op www.doorlichtingsverslagen.be.

Het advies

De adviezen die de onderwijsinspectie uitbrengt, hebben betrekking op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de school. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de school of van structuuronderdelen.
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de school of van structuuronderdelen als de school binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies.
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de school of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de school de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Tot slot

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve doorlichtingsverslag informeert de directeur van de school de ouders, leerlingen of cursisten over de mogelijkheid tot inzage. Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de school het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de school of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De school mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1 SAMENVATTING

De GO! middenschool Evergem en het GO! MUDA- instituut voor Muziek en Dans in Evergem (verder: MUDA) vormen sinds september 2010 een pedagogische eenheid. Deze kwam tot stand na de verhuis van de kunstsecundaire school uit Gent naar een scholendomein van het GO! in Evergem, waar tot op het moment van de fusie een middelbare school met drie graden was gevestigd. Voorts huisvest de ruime site ook volwassenonderwijs, deeltijds kunstonderwijs en buitengewoon secundair onderwijs. De fusie van de secundaire school voor muziek en dans MUDA betrof alleen een eerste graad A-stroom, om een onderbouw voor deze kunstsecundaire school in het leven te roepen. Deze optie paste evenzeer binnen het zoeken naar oplossingen voor het dalend leerlingenaantal van de in Evergem bestaande middenschool en de huisvestigingsproblematiek van het toenmalige MUDA. De schoolsite is rustig gelegen, maar de bereikbaarheid met het openbaar vervoer is niet optimaal. Om deze situatie te verbeteren, onderzoekt de directie mogelijkheden om de pendelende leerlingen vlotter vanuit Gent-centrum naar Evergem te krijgen. Een heel beperkt aantal leerlingen is intern in Oostakker (eerste graad) of Gent (bovenbouw).

Uit het onderzoek veiligheid en welzijn blijken heel wat problemen inzake de bewoonbaarheid van de schoolgebouwen. Zo kan het paviljoen aan de voorkant van de school in de huidige toestand enkel nog gebruikt worden tot het einde schooljaar. Hoewel bij de fusie een aanzienlijke financiële injectie gebeurde voor de opstart van de pedagogische eenheid en het verstrekken van muziek- en dansonderwijs, zijn de leslokalen veelal niet toereikend voor kwaliteitsvol onderwijs. Voor nagenoeg elk onderzocht vak zijn aanzienlijke tekorten vastgesteld qua infrastructuur en leermiddelen zoals vastgelegd in de minimale materiële vereisten van de leerplannen. Belangrijke aspecten als ruimte, akoestiek, hygiëne, inrichting en specifieke leermiddelen zijn toen deze gebouwen in gebruik werden genomen. De materiële tekorten voor het dansonderwijs zijn nijpend. Voor een aantal muziekvakken zoals slagwerk zijn wel ruime investeringen gebeurd. Uiteraard weegt deze gebrekkige toestand op het geheel van de onderwijskwaliteit en op het welbevinden van leerlingen en leraren. Vanuit een groot engagement brengen heel wat leraren dan ook persoonlijke leermiddelen mee om hun lessen te kunnen geven. De manke logistieke toestand van de dansopleiding, roept bij de leerlingen en lesgevers dans veelal vragen op over een gelijkwaardige behandeling van de studierichtingen.

De nieuwe pedagogische eenheid zoekt nog naar een juiste afstemming van de eerste graad op de bovenbouw. Dit gebeurt door specifieke toewijzing van uren complementair gedeelte binnen 1A en binnen de basisoptie Artistieke vorming. Hoewel de onderwijsregelgeving daarbij wordt gerespecteerd, sluipen zo een aantal 'sub'-structuuronderdelen de school binnen. Een gelijkaardige situatie dient zich aan in de bovenbouw, waar 'musical' zowat leeft tussen de studierichtingen Muziek en Dans. Daarnaast beschikt de school ook nog over twee leerjaren 'vervolmaking' die conform de regelgeving op een juiste manier worden georganiseerd. Het besturen van deze vrij ingewikkelde pedagogische constructie met complexe uurroosters is geen sinecure en is bijgevolg gebaat bij stabiliteit en transparantie. Vanuit de nieuwe pedagogisch directeur is recentelijk prioritair gewerkt aan de noodzakelijke versteviging van structuur binnen de school. Tijdens de schooldoorlichting heeft de onderwijsinspectie met een ruim aantal initiatieven daaromtrent kennisgemaakt.

De bovenbouw heeft weinig lessen getrokken uit de vorige (2004) schooldoorlichting. Wat het respecteren van de regelgeving betreft, is de school onder meer niet in orde omdat binnen de 3de graad de voorziene evaluatietijd per schooljaar ruim overschreden wordt. Voorts respecteert de school onvoldoende de regelgeving inzake de uitgestelde beslissingen en bijkomende proeven. Dit toont aan dat de bovenbouwschool vooralsnog niet erin slaagt een adequaat evaluatie- en rapporteringsbeleid te voeren. De school kampt met veel schoolse vertraging bij de instroom van haar leerlingen in vergelijking met de beschikbare referenties binnen het Vlaamse onderwijs. De attestering ligt in het kso lichtjes onder de beschikbare referenties. Omdat het soms over heel kleine leerlingenaantallen gaat, dienen deze cijfers beslist met voorzichtigheid gelezen te worden. De aansluiting met het hoger onderwijs situeert zich wat de participatiegraad betreft op het niveau van het Vlaams gemiddelde. Wat het slaagpercentage hoger onderwijs betreft, positioneert MUDA zich iets onder de Vlaamse referenties. Van een aantal leerlingen zijn echter geen gegevens beschikbaar omdat zij in het buitenland verder studeren. Wat het slaagpercentage hoger onderwijs betreft, positioneert MUDA zich iets onder de Vlaamse referenties. Heel wat leraren kunstvakken hebben goede contacten met de docenten van het hoger kunstonderwijs en informeren zich

over de aansluiting met het vervolgonderwijs. Bij sommige leraren leidt dit tot bijsturing van hun onderwijspraktijk. Structureel heeft de school nog geen werk gemaakt van gegevensverzameling over de vorderingen en resultaten van haar oud-leerlingen. Ook dit tekort leunt aan bij een vooralsnog te weinig grondig uitgewerkt evaluatiebeleid in relatie met een sterke leerlingenbegeleiding. Dit laatste staat wel op punt op het vlak van de psychosociale ondersteuning en hulp bij leerstoornissen. Maar de leerbegeleiding is nog niet kwaliteitsvol ingebed binnen het onderwijsleerproces en een krachtig leerlingvolgsysteem. De school gaat bijgevolg niet correct om met het kwaliteitsdecreet, artikel 4 waarin uitdrukkelijk de kwaliteitsvolle ondersteuning van het geboden onderwijs staat geformuleerd.

Ook voor het talenbeleid heeft de school nog geen werk gemaakt van de verplichting tot het adequaat uitwerken van dit onderwijsproces zoals vastgelegd in hetzelfde decreet. De schoolbetrokkenheid en het engagement van een ruim aantal leraren concretiseert zich onder meer in het pro deo aanbieden van inhaallessen. Onder impuls van de schoolleiding worden verschillende mogelijkheden tot podiumervaring geboden voor de studierichting Muziek. Voor de dansers gebeurt dit vooralsnog te weinig.

Door de schoolleiding is voorts een fundament gelegd voor vakgroepwerking en enkele vakgroepen hebben daarbij reeds enige resultaten geboekt. In aansluiting met de opgestarte vakgroepwerking is er nood aan een degelijk professionaliseringsbeleid. Doordat zowel een goede aanvangsbegeleiding als een reglementair nascholingsplan ontbreken, mist het personeelsbeleid belangrijke bouwstenen en respecteert de school de regelgeving terzake niet. De functioneringsgesprekken, die inmiddels door de schoolleiding zijn opgestart, bieden kansen om een brug te slaan tussen het personeels- en het onderwijskundig beleid. Het algemeen opdrijven en versterken van de beleidsvoering vormt een noodzaak om de talrijke tekorten inzake de erkenningsvoorwaarden weg te werken. Voor beide scholen van de pedagogische eenheid zijn immers voor zowel vakken van de basisvorming als de specifieke vorming een ruim aantal tekorten voor leerplanrealisatie vastgesteld. De school staat voor de aanzienlijke uitdaging om vanuit een collegiale en voluit aanwezige schoolleiding een intensieve beleidsvoering uit te werken en dit op een participatieve manier. Uit de schooldoorlichting blijkt dat er geëngageerde personeelsleden klaar staan om de oproep tot participatie positief te beantwoorden. Deze attitude levert een interessante grondtoon op voor het gezamenlijk groeien naar een rijker klankbeeld voor de hele school.

2 DOORLICHTINGSFOCUS

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting selecteerde de onderwijsinspectie onderstaande structuuronderdelen en procesindicatoren/procesvariabelen voor verder onderzoek.

2.1 Structuuronderdelen in de doorlichtingsfocus

Structuuronderdeel	Basisvorming	Specifiek gedeelte
Graad 2 KSO Muziek		koorzang
Graad 3 KSO Dans	Frans, lichamelijke opvoeding	Frans, Klassieke dans/Hedendaagse dans
Graad 3 KSO Muziek	Frans, lichamelijke opvoeding	algemene muziekleer, Frans, instrument piano, instrument piano-jazz, instrument slagwerk, instrument slagwerk-jazz, instrument stem (zang)

2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus

Logistiek

Welzijn

Veiligheid

Gezondheid en hygiëne

Onderwijs

Curriculum

Onderwijsorganisatie

Onderwijs

Evaluatie

Evaluatiepraktijk

3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?

3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?

3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?

Het onderzoek naar het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen levert voor de geselecteerde structuuronderdelen het volgende op.

3.1.1.1 Graad 2 KSO, Muziek - Koorzang (leerplan 97063)

Voldoet

Er wordt streng maar correct gewerkt aan een degelijke koorwerking. Met aandacht voor koorklank worden via een daartoe geschikt repertoire de doelstellingen van het leerplan bereikt.

Onderwijsaanbod Met kennis van zaken worden de vele aspecten van de koorzang getraind en geoefend. Er wordt daardoor appel gedaan op het geheel van de persoon: fysiek (technisch), mentaal (kennen en kunnen) en emotioneel (muzikaliteit, dynamiek, aanvoelen). De sterk gestructureerde koorsessies (meestal met pianobegeleiding) bieden dan ook een verticale en horizontale samenhang met de rest van de opleiding, vertrekkende vanuit de attitude van de leerlingen. Daarnaast mag er meer aandacht gaan naar repertoire: in een koor moet immers gezongen worden, om via de koorzang (repertoire!) weer te werken aan technische, vocaal-technische en interpretatieve aspecten. In de bijgewoonde les lag het accent erg sterk (en lang) op opwarming, stemoefeningen en inzingen, hetgeen het zingplezier enigszins hypothekeert.

Net zoals reeds opgemerkt bij het vak Zang geldt ook voor Koor dat de jonge stemmen misleid werden en worden door oneigenlijk stemgebruik, lelijke klankvorming en gebrek aan koorcultuur in het vak Musical. Beide disciplines kunnen perfect naast mekaar bestaan indien er in beide vakken, ondersteund vanuit de respectievelijke opleidingen voor zang, evenwichtig en kwaliteitsvol wordt gewerkt aan de hand van een duidelijke gezamenlijke doelgerichtheid.

(Leer)prestaties
Bereikte resultaten met
resultaatsverplichting De leerprestaties en de projectresultaten voor het vak Koor maken niet alleen deel uit van de globale ontwikkeling van jonge kunstenaars-musici, maar geven ook mee vorm aan de artistiek-pedagogische attractiviteit van het campusleven in het kso. Het engagement en de tevredenheid van de aanwezige zangers (uit de opties instrument en zang) is goed.

Onderwijsorganisatie Eén lesuur per week is gewoonweg te weinig om tot een echte koorcultuur te komen. Na opwarming en inzingen – hetgeen degelijk gebeurt - rest slechts weinig tijd voor het effectief repertoire. Pas vanaf twee uur in koorverband zingen per week kan men spreken van een relevant rendement.

Uitrusting De koorrepetitie gaat door in Studio 1: voldoende groot, met een uitstekende vleugelpiano voor de begeleiding.

Evaluatiepraktijk De algemene afspraken op schoolniveau worden gerespecteerd.

Leerbegeleiding Vanuit een permanente aandacht voor attitude en betrokkenheid wordt automatisch aan leerbegeleiding gedaan, zij het eerder informeel, maar wel doelgericht en effectief.

Deskundigheidsbevordering Aandacht voor, en onderzoek naar nieuw, attractief, passend en origineel repertoire getuigen van permanente nascholing, zij het niet gestructureerd of geformaliseerd. Andere artistieke engagementen (als koorleider en/of als koorbegeleider) dragen eveneens bij tot deskundigheidsbevordering.

3.1.1.2 Graad 3 KSO, Dans en Graad 3 KSO, Muziek - Frans in de basisvorming en in het specifiek gedeelte van de derde graad kso in de studierichtingen Dans en Muziek (leerplan 2005/061)

Voldoet niet

De leerplandoelstellingen kunnen niet in voldoende mate worden gerealiseerd, doordat de school niet voldoet aan de minimale materiële leerplanvereisten.

Onderwijsaanbod Vorig schooljaar waren er leraargebonden verschillen in de aanpak van het leerplan. Voor het eindjaar van de studierichting Muziek was de realisatie weinig leerplangericht. Er werd te veel ingezet op de verwerving van lexicale en grammaticale kennis op zich, ten koste van de vaardigheden. De waaier van tekstsoorten werd niet volledig geëxploreerd. Er werd niet systematisch gestreefd naar de hogere verwerkings- en beheersingsniveaus in relatie tot alle te verwerven vaardigheden.

Dit schooljaar is er op lerarenniveau een grotere gelijkgerichtheid en wordt in alle klassen prioritair ingezet op de vaardigheidsontwikkeling en -verwerving, met voldoende aandacht voor de verschillende tekstsoorten. Het vak wordt ingekleurd naar de specificiteit van de respectieve studierichtingen. De leesbereidheid en de (inter)culturele gerichtheid van de leerlingen worden onder meer met leesdossiers bevorderd. Op lerarenniveau wordt het goede voorbeeld gegeven met betrekking tot het mondelinge en schriftelijke gebruik van de doeltaal. In sommige klassen valt op dat niet alle leerlingen voldoende spreekdurf aan de dag leggen. Sommige leerlingen gebruiken de doeltaal niet spontaan, al worden ze daartoe aangezet. In de leerlingenagenda's vallen de vele spellingfouten op, wat erop wijst dat de spellinginstructies een beperkt effect en dito rendement hebben.

Uitrusting De school beschikt niet over krachtige leeromgevingen waarin de leerlingen optimaal gestimuleerd worden om de verantwoordelijkheid voor hun eigen leren op te nemen. De mogelijkheden zijn te beperkt om conform het leerplan ICT volwaardig te integreren, zodat de doelstellingen die ICT-ondersteuning vragen niet in voldoende mate kunnen worden gerealiseerd. De pc in de klas functioneert niet en uitwijkmogelijkheden zijn beperkt, omdat slechts een computerlokaal (het openleercentrum) ter beschikking staat. De school voorziet zelf in onvoldoende mate voor het materieel en de apparatuur die het leerplan voorschrijft. Referentiewerken zoals woordenboeken, grammatica's en tijdschriften zijn in te beperkte mate voorhanden.

Evaluatiepraktijk De leerlingenevaluatie berust op de toetsing van het dagelijks werk en de examens. Voor de evaluatie van de productieve vaardigheden worden criteria geëxpliciteerd en gehanteerd. Het leraargebonden verschil in

aanpak van vorig schooljaar blijkt ook uit de evaluatie.

Algemeen is de evaluatie voldoende vaardigheidsgericht. Zowel het dagelijks werk als de examens bevatten echter nog een aandeel grammaticale en lexicale vragen en er zijn zelfs nog sporen van de grammatica-vertaalmethode. Het functionaliteitsprincipe wordt met andere woorden niet consequent gevolgd, waardoor de dienende functie van grammatica en lexicon ten aanzien van de finale vaardigheidsdoelstellingen in het gedrang komt. Het is tegelijk een indicator die erop wijst dat kennis en vaardigheden nog niet optimaal geïntegreerd worden. Sommige examenvragen hebben dan ook een formatief, veeleer dan een summatief karakter. De zwakke tot zelfs licht onvoldoende klassikale gemiddelden in het eerste leerjaar van de derde graad worden verklaard door de zwakke neveninstroom in dat scharnierjaar.

Leerbegeleiding Het klassenmanagement is professioneel en dynamisch. Interactieve werkvormen worden gehanteerd. Er wordt aan binnenklasdifferentiatie gedaan. Leerlingen met leerachterstanden worden passend geremedieerd en bijgewerkt met extra oefeningen en niet-structurele inhaallessen. De leraren denken en handelen probleemoplossend om het schooltekort aan materiële leerondersteuning te compenseren. Zowel bij de instructie als bij de evaluatie wordt nog relatief veel gebruikgemaakt van de invuldidactiek, soms gecombineerd met woordvertalingen.

Professionalisering
Deskundigheidsbevordering Leraargebonden werd veel nascholing gevolgd. De nascholing wordt gemultipliceerd en geïmplementeerd, zodat ze een kwaliteitsverhogende impact heeft.

3.1.1.3 Graad 3 KSO, Dans en Graad 3 KSO, Muziek - Lichamelijke opvoeding (leerplannen 2006/087 en 2006/010)

Voldoet niet

De onvoldoende leerplanrealisatie is toe te schrijven aan een tekort aan aandacht voor een aantal bewegingsgebonden doelen en voor de persoonsgebonden doelen. Dit zowel in het onderwijsaanbod als in de evaluatiepraktijk.

Onderwijsaanbod Op basis van de controle van documenten en gesprekken werden een aantal hiaten vastgesteld in het realiseren van de vooropgestelde eindtermen en leerplandoelen.

In de derde graad is er binnen het luik, opvoeden tot een gezonde en veilige levensstijl, geen aandacht voor reanimatie en EHBO. De bewegingsdoelen rond zelfstandig werken en reflecteren over bewegen krijgen een impliciete invulling. Er wordt zowel in de eerste en in de derde graad niet planmatig gewerkt aan de persoonsgebonden doelen. Dit blijkt uit de overwegend bewegingsgerelateerde instructie, het beperkt hanteren van leerlinggestuurde werkvormen en het ontbreken van leerlijnen en evaluatiecriteria voor de persoonsgebonden doelen.

De vakattitudes komen summier aan bod via de vooropgestelde vakafspraken.

Daarnaast hypothekeert het kortstondig aanbod van sommige sportdisciplines de continuïteit en de diepgang van het leerproces. Zeker in

de derde graad waar de lesuitval tijdens de blokken oorzaak is van een hoge druk op de curriculumrealisatie.

Naar aanleiding van de doorlichting heeft de vakgroep haar aanpak grondig getoetst aan de leerplannen wat resulteerde in concrete leerlijnen voor de sporttakgebonden leerplandoelen. Dit is evenwel nog niet het geval voor de overige leerplandoelen: zelfstandig werken, reflecteren over bewegen, persoonsdoelen en vakattitudes. Het nieuw opgestelde raamleerplan zal in de toekomst een kapstok zijn om de verticale en de horizontale leerlijnen te bestendigen en graadoverschrijdend tot betere resultaten te komen.

Voor de studierichting dans zou, zoals het leerplan voorschrijft, de jaarvorderingsplannen van deze klassengroepen meer moeten uitgewerkt worden in een samenwerking tussen de leraren dans en lichamelijke opvoeding zodat de complementariteit tussen beide benadrukt wordt. Hierdoor kan er aandacht gaan naar de specifieke bewegingsdomeinen: relaxatietechnieken en houdingsopvoeding, die in het leerplan worden voorgeschreven.

Uitrusting De school beschikt over voldoende, maar een onveilige (loshangende muurtegels) sportinfrastructuur. Het aanwezig sportmateriaal is verouderd. Het gebruik van de sportinfrastructuur voor optredens, waardoor de grote zaal niet beschikbaar is voor de lessen, dient zo veel mogelijk vermeden te worden om een correcte leerplanrealisatie te bewaken.

Evaluatiepraktijk De vakafspraken in verband met de evaluatie hebben betrekking op de puntenverdeling. De evaluatie-inhouden, de observatiepunten en de criteria zijn meestal vaag en missen bovendien een opbouw doorheen de graden. In de derde graad krijgen leerlingen de kans aan de hand van een evaluatiematrix het eigen functioneren tijdens de les lichamelijke opvoeding, te evalueren.

Leerbegeleiding De vakafspraken worden goed opgevolgd door de leden van de vakgroep. Hun bijdrage aan het nastreven van de vakoverschrijdende eindtermen is eerder beperkt. Nochtans zouden zij vanuit hun expertise, de andere vakgroepen, kunnen stimuleren tot de uitbouw van een gezondheidsbeleid gerelateerd aan de typerende noden van de leerlingenpopulatie. De ICT-integratie en het talenbeleid is eerder beperkt. De leerlingenagenda's worden slordig ingevuld.

Begeleiding De lessen verlopen in een taakgericht en veilig (fysiek en socio –
Sociale en emotionele emotioneel) leerklimaat. Leraren en leerlingen onderhouden goede
begeleiding contacten.

Professionalisering De leraren overleggen regelmatig formeel en informeel rond
Deskundigheidsbevordering organisatorische en inhoudelijke thema's. De vakgroep heeft nog geen prioriteitenplan in verband met de deskundigheidsbevordering opgesteld en volgde de laatste jaren ook zeer weinig vakgerelateerde nascholing.

3.1.1.4 Graad 3 KSO, Dans -KV Klassieke/hedendaagse dans in de 3e graad KSO - Dans (leerplan 2003/030)

Voldoet niet

Artistieke en algemene leerplandoelstellingen worden onvoldoende gerealiseerd. Horizontale samenhang tussen de subvakken hedendaagse dans en tussen hedendaagse en klassieke dans ontbreekt. De geïntegreerde proef sluit te weinig aan op het curriculum.

Onderwijsaanbod Het hele pakket hedendaagse dans wordt uitgesplitst in verschillende subvakken: hedendaagse dans, moderne dans, modern jazz, improvisatie en compositie, en complementair: musical. Het subvak Graham, zoals in het leerplan voorgeschreven, wordt niet georganiseerd. De leerinhouden van het subvak Laban uit het leerplan zijn terug te vinden in het vak 'improvisatie en compositie'.

Voor alle subvakken zijn er jaarplannen uitgewerkt die zich beperken tot het chronologisch uitwerken van de leerinhouden van de technische vaardigheden. De vorderingsplannen zijn tot de paasvakantie uitgewerkt. De algemene doelstellingen en artistieke doelstellingen zijn niet uitgewerkt. Er is te weinig differentiatie in leerinhouden tussen het 1e en 2e jaar en dit voor alle subvakken van hedendaagse dans. In geen enkel planningsdocument is een horizontale samenhang terug te vinden. Dit wordt eveneens in de bijgewoonde lesmomenten vastgesteld. Er wordt te weinig gerefereerd naar gekende leerstof en er worden te weinig linken tussen de vakken gelegd om tot een maximale leerwinst te komen. Aan de technische vaardigheden wordt de meeste tijd besteed. Door veel herhaling kunnen de leerlingen de bewegingen beter uitvoeren. Er ontbreekt diepgang wat betreft bewegingsanalyse, bewegingslokalisatie en bewegingsgevoel.

Expressie en beleving komen te weinig aan bod. Hierop wordt op geen enkel moment dieper ingegaan tijdens de bijgewoonde lesmomenten. Gedurende de hele 3e graad worden te weinig toonmomenten voorzien. Een afgewerkte choreografie presenteren voor publiek impliceert het realiseren van een aantal leerplandoelstellingen. De jaarlijkse voorstelling Dancemotion kende veel bijval bij het publiek. Een grondige bespreking van de uitvoering ontbreekt om ook hier leerwinst te garanderen.

Het zelfstandig creëren van een dansstuk wordt te weinig systematisch aangepakt. In geen enkel jaarplan wordt hiervoor een leerlijn uitgewerkt. Tijdens de les moderne dans wordt in het 2e jaar van de 3e graad repertoire voorzien. Leerlingen leren een choreografie van een dvd, zonder toestemming van de choreograaf. De keuze van de choreografieën leunt eerder aan bij het hedendaagse klassieke ballet (Kylian en Duato). Eén choreografie van A.T. De Keersmaecker diende als uitgangspunt voor een nieuwe choreografie. Er is geen duidelijke leerlijn uitgewerkt voor dit vak. Repertoirekennis is belangrijk maar de keuze sluit onvoldoende aan op de visie van de school. Het uitbouwen van een eigen repertoire is deontologisch meer verantwoord en zal de samenhang tussen de vakken beter ondersteunen.

De gezonde en veilige levensstijl wordt op geen enkel moment in de jaarplannen geïntegreerd. Enkel de projectweek geeft aandacht aan deze doelstellingen.

De projectweken bieden de leerlingen de kans om met gastchoreografen te werken. Dit wordt als een meerwaarde ervaren. Dit concept kan tegemoet komen aan de verbreding van de hedendaagse danstechnieken. Het

zorgvuldig uitkiezen van pedagogisch-didactische choreografen is een absolute voorwaarde.

De kennis van het beroepsleven komt te weinig aan bod. Er is een syllabus meegegeven maar leerlingen worden niet voorbereid op audities en kennen onvoldoende de visie van de verschillende hogescholen.

Leerlingen gaan naar dansvoorstellingen kijken in het kader van de doelstellingen 'oriëntatie op en inleiding in de cultuur'. Zij maken een verslag van deze voorstelling dat vanuit het vak dansesthetica wordt begeleid. De dansmap met deze verslagen wordt te weinig gebruikt als instrument om linken te leggen tussen het beschouwende en de uitvoeringspraktijk. Horizontale samenhang ontbreekt.

Zowel de kosten voor de gastchoreografen als voor de extra-murosactiviteiten, zoals het bijwonen van dansvoorstellingen, worden door de provisie betaald. Er is echter geen transparantie in de precieze aanwending van deze middelen, noch voor de leerlingen, noch voor de docenten.

Curriculum Onderwijsorganisatie	Op woensdag is er een verkorte middagpauze van 20 minuten tussen twee danslessen voor het 2e jaar van de 3e graad. Dit is te kort om op krachten te komen, te eten en te drinken. Dit heeft tot gevolg dat leerlingen met een 'volle' maag zware fysieke inspanningen moeten doen. Zoals voor de 1e graad geldt ook hier dat er geen tijd voorzien is om te douchen na de danslessen. De GIP vraagt veel voorbereidingstijd waardoor heel wat lessen vervallen om de leerlingen de kans te geven zich hiervoor grondig voor te bereiden. Zo werden lessen LO gebruikt om voor de GIP te oefenen. Het maximumuurrooster wordt met 2u overschreden. Deze worden gebruikt voor een extra les klassieke dans. Deze vaststelling geeft aanleiding tot het niet respecteren van het maximumlessenrooster in de 3e graad kso, studierichting dans conform Besl. VI. regering 06/12/2002.
Uitrusting	Dezelfde problematiek als in de 1e graad doet zich hier voor: onvoldoende spiegels, camera en scherm, whiteboard, een degelijke muziekinstallatie. De pianobegeleiding in de lessen klassieke dans is een essentieel onderdeel in de ontwikkeling van de muzikaliteit. Het contact met live muziek in de hedendaagse danslessen zou de muzikaliteit en beleving ten goede komen. Zeker op deze kunstencampus zouden crossovers tussen de drie studierichtingen een unieke meerwaarde kunnen zijn.
Materieel beheer Infrastructuur	Gezien de belangrijkheid inzake een gezonde, veilige en leerkrachtige omgeving herhalen we de opmerkingen voor infrastructuur: te weinig kleedkamers, moeilijk bereikbare kleedkamers, te weinig spiegels, onvoldoende verluchting en geluidsisolatie van de dansstudio's, aankleding van de dansstudio's met didactisch materiaal.
Evaluatiepraktijk	Voor heel de dansafdeling gelden dezelfde evaluatiefiches. De gebruikte criteria sluiten zeer goed aan op de leerplandoelstellingen. De commentaren op de evaluatiefiches en vakrapporten zijn te beperkt. Er zijn geen afspraken omtrent normeringen bij het geven van punten. Het gebruik van deze fiches is onvoldoende geïntegreerd in het leerproces van de leerling en wordt te weinig beschouwd als een duurzaam instrument doorheen het curriculum. Voorlopig worden voor de eindexamens geen externe juryleden voorzien. Op geen enkel moment in het curriculum is er

een externe toetsing, behalve voor de GIP.

Op moment van de doorlichting was de voorbereiding van de examens volop aan de gang. De inhoud van de examens sluiten aan op de leerinhouden van de leerplannen. Er zijn geen examenprogramma's van de vorige schooljaren beschikbaar noch op papier noch op een beeldrager. Er is een korte syllabus uitgewerkt over het verloop van de GIP. Deze houdt vooral organisatorische aspecten in. Inhoudelijk worden er te weinig toelichtingen gegeven wat de GIP betekent, hoe deze kan ingevuld worden. De coaching van het praktijkgedeelte (het maken en uitvoeren van een choreografie) is weinig gestructureerd. De scriptie staat als het ware los van het praktijkgedeelte en wordt te weinig gebruikt als aanzet en uitdiepingsdocument. Voor de evaluatie van de GIP zijn er drie criteria voorzien: choreografie – uitvoering – proces. Een externe jury was dit schooljaar aanwezig. Feedback over het praktijkgedeelte is fragmentarisch en niet gestructureerd. Over heel de 3e graad worden de leerlingen te weinig op deze GIP voorbereid. Richtlijnen over de GIP in het leerplan worden te weinig als uitgangspunt gebruikt om een eigen visie te ontwikkelen. Bijsturing van heel het proces van de GIP dringt zich op.

Leerbegeleiding Tijdens de bijgewoonde lessen is er veel aandacht voor zowel klassikale als individuele correcties. Leerlingen zijn in staat zichzelf te verbeteren in functie van een correcte uitvoering. Er is te weinig aandacht voor het leren zien van fouten bij de medeleerlingen en het verwoorden van correcties. Tijdens de bijgewoonde lesmomenten wordt veel aandacht besteed aan de uitvoering. De correcties zijn vooral gericht op de vorm en de correcte uitvoering van de beweging. Er gaat te weinig aandacht naar bewegingsbesef, - analyse en lokalisatie. Reflectie en zelfevaluatie worden niet ondersteund vanuit een portfolio of agenda. Leerlingen worden te weinig gecoacht in hun zoektocht naar het vervolgonderwijs (HKO). Individuele gesprekken over het beroepsleven en beroepsperspectieven ontbreken.

Professionalisering Er wordt nagenoeg geen nascholing gevolgd in functie van de lesopdracht.
Deskundigheidsbevordering Het vakoverleg beperkt zich tot organisatorische onderwerpen. Inhoudelijke besprekingen omtrent de visie en didactisch-pedagogische onderwerpen komen te weinig aan bod. Bijsturing dringt zich op.

3.1.1.5 Graad 3 KSO, Muziek - Algemene muziekleer (leerplan 2007/089)

Voldoet

De leerplanbehandeling is kwaliteitsvol en de evaluatie is valide. Deze elementen leiden tot een degelijke realisatie van dit graadsleerplan. Evenzeer is de interessante leerplanbehandeling het resultaat van een dynamische werking van de vakgroep algemene muziekleer.

Onderwijsaanbod De leerplanbehandeling vertrekt vanuit een evenwichtig aanbod van de verschillende leerplandoelen. De voorgelegde planningsdocumenten zijn vanuit een ontwikkelingsperspectief uitgewerkt en etaleren een leerlinggerichte groeilijn binnen het geheel van de algemene muziekleer. De planningsdocumenten zijn het resultaat van heel wat reflectie over het geboden muziekonderwijs en vormen het kader van het leerproces. De uitwerking is ook zo dat deze een houvast biedt bij het geheel van de leerplanrealisatie over 2 schooljaren. Om deze degelijke uitwerking aan te houden, is het noodzakelijk dat de schoolleiding meer werk maakt van de

continuïteit in de lesopdrachten. Dit geldt in het bijzonder voor de optie jazz binnen dit leerplan.

Hoewel voor de optie klassiek de vijf lesuren algemene muziekleer op 2 lesdagen zijn geroosterd, krijgt het hele pakket een zinvolle en doordachte afwisseling. Er wordt werk gemaakt van duidelijk afgelijnde leerstofonderdelen als gehoorvorming, muziektheorie, dictee en solfège zodat de leerlingen over een stevig referentiekader beschikken waarbinnen zich de leerplanbehandeling afspeelt.

De algemene muziekleer binnen de optie jazz wordt in een interessant drieluik opgesplitst, zonder de totaliteit uit het oog te verliezen en met voldoende aandacht voor de wisselwerking binnen deze drie subvakken. De talrijke reflectiemomenten binnen de vakgroep leveren daarbij de noodzakelijke en interessante synergie.

Het is aangewezen om nog meer aandacht te besteden aan het uitwisselen van pedagogisch-didactische expertise zodat bepaalde soms te grote leraargebonden verschillen, kunnen weggewerkt worden.

Binnen de optie klassiek gaat veel aandacht naar een degelijke muziekanalyse gekoppeld aan het aanbieden van stappenplannen voor de leerstofverwerking. Deze kwaliteitsvolle instructie eist heel wat onderwijstijd en levert bij de leerlingen goede inzichten op. Toch is het belangrijk om de leerlingen voldoende te wijzen op de nodige discipline en studiejiver, en dit zowel omwille van de attitudevorming als voor het verzelfstandigingsproces bij de studie van een kernvak als algemene muziekleer.

Het is een sterk punt dat binnen de vocale studie groot belang wordt gehecht aan het a capella-zingen. De voortreffelijke klavierbegeleiding wordt terecht ingezet als een ondersteuning en afronding van het solfeggio. De studie van de ritmiek wordt goed aangepakt door het inzetten van ritmische tabellen. Lesobservaties laten horen dat dit 'leermiddel' de beoogde leerwinst oplevert.

Binnen de optie jazz wordt veel minder gewerkt aan het bewust intoneren, onder meer om reden dat de piano teveel als ondersteuning wordt ingezet. Zowel bij de optie klassiek als jazz kan bij het zingen nog intensiever gewerkt worden aan een goede houding en dito ademhaling. Deze belangrijke aspecten kunnen het muzikaal-artistiek gegeven nog verder stimuleren en optillen. De artistieke component is wel hoorbaar door het werken aan dynamiek, frasering en interpretatie.

Zowel binnen de optie klassiek als jazz wordt een interessant repertoire ingezet, met aandacht voor degelijke traditie en nieuw materiaal. Binnen de optie jazz leeft een positieve bekommernis om verder te zoeken naar goed onderwijsmateriaal voor de verdere uitbouw van deze jonge discipline.

Voorts is er binnen de optie jazz een interessant en leerplangericht kaderen van heel wat instrumenten, muziekstijlen en muziekgenres. Voor de behandeling van deze leerplaninhouden gebeuren heel wat inspanningen om afwisseling te brengen binnen het leerstofaanbod. Enerzijds is er de klassikale behandeling, anderzijds zijn er interessante aanzetten tot individuele leerstofverwerking. De aangeboden luisterfragmenten zijn representatief. Omwille van de slechte algemene toestand van het lokaal (zie Uitrusting) biedt het muziekbeluisteren niet de beoogde verrijking van

de leerplanbehandeling. Eveneens binnen de optie jazz, is men recent gestart met het implementeren van specifieke software als ondersteuning bij de studie van de jazzharmonie. Deze leerstrategie is zinvol, maar rendeert niet voluit omdat een beamer in het leslokaal ontbreekt. Dit gemis vormt een ernstige belemmering voor het concretiseren van een interessante integratie van ict binnen het onderwijsleerproces van de algemene muzikaleer, zoals door de vakgroep is uitgewerkt.

Uitrusting De leslokalen nodigen niet uit tot het verstrekken van kunstzinnig onderwijs. Het lokaal in het hoofdgebouw beschikt niet over internet, ict-apparatuur en een beamer. Kwaliteitsvolle geluidsapparatuur is evenmin aanwezig. Een ander leslokaal bevindt zich in het paviljoen dat aan de voorkant van de school ligt. Vanuit het onderzoek naar het gevoerde welzijnsbeleid is vastgesteld dat dit paviljoen niet voldoet aan de eisen van bewoonbaarheid. De vastgelegde situationele factor maakt het verder gebruik van dit gebouw in de huidige toestand alleen nog mogelijk tot 1 juli 2013. In het paviljoenlokaal voor algemene muzikaleer zijn recent enkele schikkingen getroffen voor het installeren van computers met specifieke software voor muzikaleducatie. Een beamer alsook degelijke geluidsapparatuur ontbreekt, het schoolmeubilair is aftands en het geheel vertoont een troosteloos uitzicht. De gebrekkige toestand van de uitrusting belemmert het inzetten van sommige inspirerende en kwaliteitsvolle muziekpedagogische initiatieven die door de vakgroep worden ontwikkeld. Bovendien vormt deze toestand een rem op de ontwikkelingsdynamiek die de vakgroep kenmerkt.

Evaluatiepraktijk Vanuit een degelijk uitgewerkte evaluatiepraktijk worden de verschillende leerplancomponenten zorgvuldig en regelmatig getoetst. Op deze manier hebben de leerlingen en hun ouders een goed zicht op de leervorderingen voor algemene muzikaleer. De evaluatiedocumenten zijn behoorlijk naar taal, opmaak en puntenverdeling en de correcties zijn zorgvuldig. De evaluatiepraktijk spoort ook met de leerstofbehandeling. Het is positief dat de aansluiting met het hoger muziekonderwijs voor de leraren een belangrijk onderwerp van gesprek vormt. Deze contacten en gesprekken met docenten van de verschillende conservatoria bieden immers een belangrijke vinger aan de pols bij de reflectie over de leerplanrealisatie. Over het algemeen zijn de resultaten voor algemene muzikaleer behoorlijk. De aansluiting met het hoger muziekonderwijs is voortreffelijk.

Zowel uit gesprekken als uit nazicht van documenten blijkt dat de leerlingen correct geïnformeerd worden over de planning van de evaluatie. Leraargebonden kan de communicatie naar de leerlingen over de evaluatiecriteria versterkt worden. Het voorgelegd digitaal sjabloon als instrument bij het registreren van de leerlingenresultaten is degelijk en kan binnen de vakgroep verder verfijnd worden. De vakinformatie op de rapporten kan verstevigd worden. Deze handelt nu vaak over elementen inzake de attitudes. Het adequater noteren van diagnose en remediëring zal ongetwijfeld leiden tot een functioneler leerlingvolgsysteem dat vooralsnog te beperkt wordt gebruikt als ondersteuning bij het opvolgen van het leerproces van de individuele leerling.

Leerbegeleiding In de gevolgte lessen is het leerklimaat positief. Hoewel de grootte van de lesgroepen beheersbaar is, zijn deze vaak heel heterogeen. Dit heeft veelal te maken met het instromen van nieuwe leerlingen. In een aantal gevallen is deze situatie nefast voor het lestempo en de vooruitgang van de leerstofbehandeling. Het is vreemd dat voor deze lastige situatie nog niet is gezocht naar het structureel organiseren van een aantal inhaallessen. De achterstand is immers veelal groot en bijgevolg niet weg werken met de inhaalmomenten die de leraren vrijwillig over de middag aanbieden. Het voorgelegde cursusmateriaal voor de leerlingen is verzorgd uitgewerkt en representatief voor de behandelde leerinhouden. Bij de samenstelling van de cursus wordt gebruik gemaakt van software voor muzieknotatie. Over het algemeen worden de lesonderwerpen goed genoteerd in de leerlingenagenda.

De leerlingen worden bij de aanvang van het schooljaar behoorlijk geïnformeerd over de noodzakelijke afspraken voor een goed verloop van het vakkenonderwijs. Af en toe informeren de leraren zich ook over de instrumentale vorderingen van de leerlingen, teneinde zich een vollediger beeld te kunnen vormen van de leervorderingen van de individuele leerling. De leraren spannen zich ook in om een specifiek afgestemde ondersteuning te geven voor leerlingen met leerstoornissen. Een kwaliteitsvolle en specifieke inkleuring van deze ondersteuning binnen het muziekonderwijs is evenwel geen sinecure.

Vooral binnen de optie jazz is het gebruik van het digitaal leerplatform als vakkenondersteuning opgestart. Het verdient aanbeveling om dit initiatief verder uit te bouwen en zinvol in te zetten bij het geheel van de algemene muziekleer.

De leraren passen het algemeen Nederlands voortreffelijk toe, en dit voor zowel de spreek- als schrijftaal.

**Professionalisering
Deskundigheidsbevordering** De vakgroep vormt een dynamisch team met heel wat formeel en informeel overleg. De coördinator van de muziekvakken speelt hierbij een voorname rol en geeft stimuli bij de noodzakelijke leerplanstudie. De vakgroepwerking kan zich onder meer verder professionaliseren door de items als gebruik van het digitaal leerplatform, vastlegging van evaluatiecriteria en de omgang met leerstoornissen verder te bestuderen. De leraren getuigen van veel zin voor reflectie over het geboden muziekonderwijs, screenen hun muziekpedagogisch handelen en zijn leergierig naar verdieping en versterking van hun leerplanwerk. Naast de collegiale uitwisseling dient dit ongetwijfeld vooral gezocht te worden in contacten met de heel beperkte groep van collegae belast met een identieke onderwijsopdracht. Het verdient aanbeveling om binnen het kader van de internationalisering van het muziekonderwijs, ook de aangehaalde pistes verder te onderzoeken. Tot slot levert vooral de actieve rol van de leraren als uitvoerend musicus een belangrijke en permanente vorm van deskundigheidsbevordering. Deze engagementen bieden immers zuurstof en inspiratie aan het muziekonderwijs.

3.1.1.6 Graad 3 KSO, Muziek - Piano (leerplan 97071)

Voldoet

De opleiding voor pianisten is gestoeld op de nog steeds geldende authentieke benadering van het kunstenaarschap, nl. de bundeling van kennis, vaardigheid, discipline en respect voor verworvenheden. De leerdoelen worden bereikt. Vakoverleg, leerplanbehandeling en leerlingenbegeleiding dragen bij tot een kwaliteitsvolle leerplanrealisatie en een sterke output.

Onderwijsaanbod De vakgroep voor piano maakt duidelijke afspraken over doelstellingen, verwachtingen en repertoirevereisten, helemaal afgestemd op de leerplanvereisten.
Er is voldoende aandacht voor de actualisering van het repertoire, zonder afbreuk te doen aan de kracht en de betekenis van de traditie.
Vakmanschap blijft bovendien een deelaspect van de opleiding, incontournable voor een latere professionele opleiding (cfr. de sterke doorstroom).
De ontwikkeling van jaarplannen, gestoeld op de leerplannen, gebeurde erg formeel. Er moet vooral nog nagedacht worden over de relevantie en de nuttigheid van effectieve jaarplannen, die, als flexibele documenten, leerlinggericht en uiteraard nuttig, ondersteunend dienen te zijn.
Een actieve vakgroepwerking en persoonlijk engagement van meerdere betrokken leraars dragen bij tot de realisatie van bijkomende leerdoelen: aanwezigheid op de Koningin Elisabethwedstrijd en andere relevante artistieke publieksactiviteiten, studiebezoek aan een atelier voor pianorestauratie,

Bereikte resultaten met resultaatsverplichting Er is een regelmatige, overtuigende doorstroom van om en bij de 70% vanuit deze piano-opleiding (hoofdvak!) naar het hoger kunstonderwijs. Dit is een bevestiging van de stevige, doelgerichte opleiding en de voorbereiding die gemotiveerde leerlingen mogen genieten.

Onderwijsorganisatie De lestijden worden correct aangewend en gerespecteerd. De zuiver individuele pedagogisch-didactische benadering zorgt voor voldoende doeltreffendheid.

Uitrusting Slechts één pianoklas heeft dankzij de inrichting en de uitrusting een gepersonaliseerde, inspirerende uitstraling. Meerdere lesinstrumenten moeten dringend (en regelmatig) gestemd en/of hersteld worden. Het kunstonderwijs heeft in deze immers een bijzondere taak, namelijk het permanent stellen van voorbeelden van goede praktijk, zeker ook wat betreft de toestand van het instrumentarium. De beste vleugelpiano staat in studio 1. Deze ruimte is zowel in gebruik als klaslokaal, oefenruimte, auditorium als concertzaal. Weinig beschikbaar dus ten behoeve van de betere pianoleerlingen, ook niet in de aanloop naar (klas-) concerten of examens.

Infrastructuur Het huidige schoolgebouw heeft mogelijkheden en biedt zowel ruimte (aantal klaslokalen) als opportuniteiten (diversiteit). Het valt evenwel te betreuren dat het geheel geen verzorgde, georganiseerde, inspirerende indruk weerspiegelt aangaande infrastructurele omkadering. Her en der staat (veel) ongebruikt, oud meubilair. Meerdere klaslokalen liggen er ontzield, kaal en wanordelijk bij. Aangezette werkzaamheden raken niet beëindigd. Verbouwingswerken of aanpassingswerken raken niet af. Meerdere lokalen verdienen een integrale schilderbeurt en een inrichting

met eventueel zelfs een persoonlijke toets. Het meubilair is een mix van oude en soms beschadigde elementen uit de achtergelaten erfenis van de vorige gebruikers. Het geheel oogt daardoor ouderwets, afgeleefd, onverzorgd en zelfs wat verlaten. Dit is geen sterke, inspirerende omgeving voor kwalitatief hoogstaand kunstonderwijs. Het auditorium (studio 1) beschikt over een uitstekende vleugelpiano maar is als leslokaal ongeschikt: vensterramen (waardoor inkijk) aan verschillende zijden en gehorigheid wanneer het regent (metalen dakplaten) maken deze studio jammer genoeg minder geschikt.

Evaluatiepraktijk De evaluatie van de leerlingen gebeurt volgens de geldende afspraken daaromtrent op schoolniveau. De specifieke evaluaties gebeuren evenwichtig, representatief en afhankelijk van het leerlingenprofiel. De cijfers zijn valide. De tekstuele bijdragen op de leerlingenfiches gebeurt soms slordig en inhoudelijk weinig relevant. Er is een interessante evaluatiematrix ontwikkeld. Deze is echter nog niet geïmplementeerd op schoolniveau.

Leerbegeleiding De beschikbare leerlingenfiches geven weinig effectieve ondersteuning aan een relevante leerlingbegeleiding. Toch worden de leerlingen voldoende zorgzaam begeleid en uitgedaagd tot ontwikkeling naar eigen mogelijkheden en ambities. De oriëntering verloopt daardoor doelgericht.

Deskundigheidsbevordering Een nascholingsplan op schoolniveau, met aandacht voor vakspecifieke en/of brede onderwijskundige maar voor het kso, meer bepaald voor de kunstenaars-pedagogen, relevante nascholing is nog niet in voldoende mate ontwikkeld. Persoonlijke initiatieven, permanente aandacht voor actualisering, alertheid voor de evoluties in het kunstonderwijs tout court en artistieke praktijk dragen echter bij tot een vanzelfsprekende deskundigheidsbevordering.

3.1.1.7 Graad 3 KSO, Muziek - Piano - jazz (leerplan 97071)

Voldoet

Doorheen de jaren is de relevantie van deze opleiding kwalitatief-inhoudelijk sterk gegroeid. Het effect, de leerresultaten en de doorstroom naar professioneel vervolgonderwijs van meerdere (inmiddels) afgestudeerden getuigen daarvan. Dooreen genomen worden, afhankelijk van het talent en de motivatie van de leerlingen, de leerdoelen bereikt zoals het leerplan dat voorschrijft.

Onderwijsaanbod Net zoals bij de andere opleidingen in de stijldifferentiatie Jazz (& lichte muziek) dragen vakoverleg en sterke betrokkenheid van een team van toegewijde kunstenaars-pedagogen bij tot een goede verticale en horizontale samenhang van de (individuele) opleidingstrajecten. Bij het vak piano wordt dat vorm gegeven door een zeer actief en constructief doelgericht leren dat gefocust is op het bereiken van de verschillende leerplandoelstellingen. Aandacht voor een goed evenwicht tussen kwaliteit en niveau is daarbij een conditio sine qua non. De opleiding als dusdanig is breed georiënteerd en al de elementen van het leerplan komen stap voor stap aan bod.

Bereikte resultaten met resultaatsverplichting Het potentieel van meerdere (de meeste) leerlingen is van die aard dat de kwaliteit van de outcome garant staat voor een sterke doorstroom naar zowel vervolgonderwijs als het professioneel circuit. De tevredenheid is

prima. Sommige mindere leerprestaties zijn rechtstreeks afhankelijk van een te zwakke filter bij de instroom van leerlingen, pianisten die dan na (her-)oriëntering in de stijldifferentiatie Jazz terecht komen zonder evenwel de nodige gedrevenheid, passie, ambitie, motivatie en werklust.

Onderwijsorganisatie De lestijden zijn strak georganiseerd. De onderwijstijd wordt gerespecteerd.

Uitrusting De jazzafdeling beschikt over meerdere eigen lokalen, met piano uiteraard. Desalniettemin kan men beschikken over de uitstekende vleugelpiano in Studio 1.

Evaluatiepraktijk De evaluatiepraktijk zoals uitgewerkt op schoolniveau wordt gerespecteerd. Er is een interessante evaluatiematrix ontwikkeld. Deze is echter nog niet geïmplementeerd op schoolniveau.

Leerbegeleiding Een motiverend en stimulerend, dynamisch engagement van de betrokken leraar draagt bij tot een sterke, persoonlijke leerbegeleiding.

Deskundigheidsbevordering Alhoewel niet formeel zichtbaar, noch gerealiseerd via een nascholingsplan, is er aandacht voor permanente deskundigheidsbevordering en professionalisering van de bijzondere expertise door middel van een uitgebreid artistiek engagement als uitvoerder en door samenwerkingsverbanden en uitwisseling van ervaringen met collega-musici/docenten.

3.1.1.8 Graad 3 KSO, Muziek - Slagwerk (leerplan 97071)

Voldoet

Meerdere leraars werken in onderling overleg, via een sterk ontwikkelde vakgroep, samen tot de ontplooiing van een overtuigende, brede opleiding met aandacht voor alle aspecten van het leerplan. Er is daarbij eveneens aandacht voor een breed instrumentarium en voor specifieke deskundigheid (speeltechnisch en artistiek). In functie van de ontwikkeling van leerlingen met zeer uiteenlopende profielkenmerken is er aandacht voor specifieke ondersteuning. De leerplandoelen worden bereikt en de doorstroom is goed.

Onderwijsaanbod De opleiding is breed en inhoudelijk sterk ingevuld. Het team van slagwerkleraars is daartoe zeer bewust samengesteld, waarbij diverse onderdelen van de slagwerkopleiding telkens via een specialist kunnen worden onderricht. Zo onderscheiden we een leraar-paukenist, een marimbaspeler, een drummer, een generalist, enzovoort. Een goede, doordachte planning door het team draagt dan ook bij tot het bereiken van de leerdoelstellingen.

Bereikte resultaten met resultaatsverplichting Het profiel van de slagwerkopleiding is zeer sterk. Hieraan is meerdere jaren opgebouwd, geëxperimenteerd en zowel logistiek als qua menselijke input geïnvesteerd. Deze ondersteuning, samen met een goede artistiek-pedagogische ontwikkelingsgerichtheid heeft geleid tot een geloofwaardige, quasi professionele opleiding met een sterke doelgerichtheid. De doorstroom van afgestudeerde hoofdvakkers naar het hoger kunstonderwijs en naar het professionele circuit is dan ook legio. De instroom van leerlingen is kwantitatief zeer goed, maar de leerlingprofielen en de achterliggende motivaties om aan deze opleiding te beginnen lopen

zeer sterk uiteen.

Onderwijsorganisatie	De leerlingen volgen specifieke, ondersteunende lessen bij minimaal 2 leerkrachten met verschillende expertises. Sommige leerlingen krijgen zo zelfs onderricht van 3 leraars. Met de beschikbare lestijd (anderhalf lesuur voor hoofdvakleerlingen) wordt dus creatief en flexibel omgegaan.
Uitrusting	De slagwerkklas (studio 4) is bijzonder goed uitgerust. Daartoe werd enkele jaren geleden een stevige input voorzien. Enkele kleinere klassen in de onmiddellijke omgeving doen dienst als 'steunpunt' voor enkele specifieke deelaspecten zoals drums en marimba/vibrafoon.
Infrastructuur	Studio 4 voldoet helemaal. De kleinere, specifieke slagwerkklassen waarvan eerder sprake (cfr. uitrusting) zijn impliciet in orde. Dezelfde opmerkingen zoals vermeld onder Piano/Infrastructuur zijn hier echter ook onverkort van toepassing.
Evaluatiepraktijk	De ontwikkelde leerlingenfiches (cfr. andere rubrieken van dit verslag) en de traditionele evaluatiemethodiek op schoolniveau worden gerespecteerd. Er is een interessante evaluatiematrix ontwikkeld. Deze is echter nog niet geïmplementeerd op schoolniveau.
Leerbegeleiding	In de opleiding voor slagwerk is veel aandacht voor de individuele portfolio (de feitelijke beginsituatie) van de instromende leerlingen. De talenten, kwaliteiten en ambities liggen soms erg ver uit elkaar. Toch slaagt men erin zorgzaam en uitdagend om te gaan met elk individu. Inzicht in de psychologie van de leerlingen is daarbij een belangrijk aspect.
Deskundigheidsbevordering	Bekwame vakspecialisten dragen bij tot een goede verspreiding van ervaringen en expertise. Opvolging van relevante projecten in binnen- en buitenland maken deel uit van persoonlijke initiatieven tot nascholing.

3.1.1.9 Graad 3 KSO, Muziek - Stem (Zang) (leerplan 97071)

Voldoet

Een goed niveau, een uitstekende artistieke kwaliteit, gerealiseerd en ontwikkeld vanuit een zeker respect voor de authentieke opleiding tot zanger, en een instroom van zowel gemotiveerde als getalenteerde leerlingen, dragen bij tot goede resultaten. De leerplandoelstellingen worden bereikt en de doorstroom naar het hoger kunstonderwijs is goed.

Onderwijsaanbod	De leerinhoud is klassiek en traditioneel, met aandacht voor intonatie, muzikaliteit, uitspraak, taal, agogiek, retoriek, relatie woord-toon, analyse en structuur in de muziek. Het aangewende repertoire is afgestemd op de mogelijkheden van de leerlingen maar respecteert daarnaast ook een zekere diversiteit, gedacht vanuit een klassiek, traditioneel concept dat verwijst naar nationale stijlen, verschillende talen en meerdere stijlperiodes. De leerplandoelen worden bereikt. De opleiding voor Zang (in de leerplannen vermeld als Stem) bestaat enkel als hoofdvak. Er is in de school geen mogelijkheid (meer) tot stemvorming, stemtraining en stemhygiëne voor alle andere musici. Dit is nochtans en conditio sine qua non voor de vorming van lichaamsbewuste, breed geïnspireerde kunstenaars-musici, net zoals dat van toepassing is op de noodzaak van het volgen van een polyfoon (akkoord-)instrument voor
------------------------	---

bijvoorbeeld blazers of zangers. Dit gemis aan ‘zang voor instrumentalisten’ wordt opgevangen door de inrichting van het vak Musical. Hier doet zich echter enig ongemak voor wat betreft de horizontale samenhang. Het stemgebruik en de vocale praktijk bij Musical is immers niet gericht op de ontwikkeling van een zekere vocale beheersing, noch is deze afgestemd op implementatie bij goed gevormde stemmen. Het zou omgekeerd moeten zijn: de goede voorbeelden, de leerlingen met een goed stemgebruik, moeten niet-zangers mee optillen tot betere vocale prestaties. Anders wordt dit roofofbouw op de stem.

Bereikte resultaten met resultaatsverplichting Momenteel zijn er enkele bijzonder sterke, mooie zangstemmen aanwezig in de opleiding. De doorstroom naar vervolgonderwijs is daardoor gegarandeerd. Het niveau en de kwaliteit van het resultaat van de opleiding is goed. De tevredenheid en het welbevinden zijn dat evenzeer.

Onderwijsorganisatie De opleiding voor Zang (in de leerplannen vermeld als Stem) bestaat enkel als hoofdvak. De lessen zelf hebben meer weg van een laboratorium voor stemonderricht, waar via een passend repertoire interactief en constructief met technische vaardigheden en te ontwikkelen doelstellingen of problemen van leerlingen wordt omgegaan.

Uitrusting Een (oudere) vleugelpiano, een spiegel en een muzieklessenaar zijn beschikbaar. Voor wat betreft de toestand van de piano en de klas gelden eveneens de opmerkingen onder Uitrusting en Infrastructuur zoals vermeld bij het vak Piano.

Evaluatiepraktijk De leerresultaten worden weergegeven middels valide cijfers. Verder wordt de evaluatiepraktijk, zoals ontwikkeld op schoolniveau, gehanteerd. Er is een interessante evaluatiematrix ontwikkeld. Deze is echter nog niet geïmplementeerd op schoolniveau.

Leerbegeleiding Opvolging van de individuele, persoonlijke ontwikkelingen, zowel artistiek-pedagogisch als psychologisch, zijn impliciet verweven met de specificiteit en het persoonlijk karakter van een opleiding voor zangers. De zorgzame betrokkenheid tussen docent en leerlingen is daardoor erg groot. Op administratief gebied worden de afspraken zoals gemaakt op schoolniveau gerespecteerd.

Deskundigheidsbevordering Informatie omtrent nascholing en/of andere deskundigheidsbevordering en verspreiding van expertise is niet beschikbaar.

3.1.1.10 Graad 3 KSO, Muziek - Stem (Zang - jazz & lichte muziek) - (leerplan 97071)

Voldoet

De verschillende componenten van het leerplan komen stelselmatig aan bod tijdens de opleiding. De omzetting naar jaarplannen is in ontwikkeling. Het artistiek resultaat en de tevredenheid voldoen.

Onderwijsaanbod De aangeboden opleiding is breed en inhoudelijk goed gestoffeerd, ook al is ze vooral gericht op het repertoire voor lichte muziek en pop, eerder dan voor jazz. Er wordt aandacht besteed aan techniek, kennis en pure vocale vaardigheid aan de hand van de specifieke onderdelen zoals vermeld in het leerplan. De vertaling naar een concreet jaarplan is een ‘work in progress’

(in ontwikkeling). Vanuit een stevige achtergrondkennis worden de leerlingen uitgedaagd tot actief en constructief leren, als leidraad voor een eventuele professionele opleiding (hko) of een professionele carrière. Geregelde samenwerking met andere musici (pianist-begeleider, combo) draagt bij tot een evenwichtige horizontale verbreding.

Bereikte resultaten met resultaatsverplichting De leerprestaties zijn van voldoende goed kwalitatief niveau en de doorstroom naar hoger kunstonderwijs verloopt vlot. De outcome van de aangeboden opleiding is dan ook bevredigend. Zowel bij de leerlingen als bij de leerkracht werd een goede gedrevenheid als een grote tevredenheid vastgesteld.

Onderwijsorganisatie De beschikbare lestijd in een 1 op 1-relatie tussen leraar en leerling zorgt voor grote tevredenheid.

Uitrusting De elementaire uitrusting voor doelgericht vocaal-artistiek werk is aanwezig: piano, spiegel, meubilair en (partituren-)kast.

Infrastructuur De beschikbaar gestelde klas is klein maar voldoet tot ieders tevredenheid.

Evaluatiepraktijk De evaluatie van de leerlingen gebeurt volgens de geldende afspraken daaromtrent op schoolniveau. Er is hierover geen bijzondere, extra input beschikbaar. Er is een interessante evaluatiematrix ontwikkeld. Deze is echter nog niet geïmplementeerd op schoolniveau.

Leerbegeleiding De instroom van leerlingen is erg divers en gebeurt vanuit zeer uiteenlopende achtergronden en niveaus. Geregeld overleg, een goede (leerling-)oriëntering en een zorgzame, individueel gerichte begeleiding dragen bij tot succes en tevredenheid.

Deskundigheidsbevordering Intern overleg, zielsverwantschap en samenwerking binnen de lerarengroep voor de stijldifferentiëring jazz & lichte muziek dragen automatisch bij tot een inspirerende, kwaliteitsbevorderende attitude. Permanente artistieke bedrijvigheid (optredens, opnames, enzovoort) in diverse combinaties en met zeer ervaren collega's, vedetten en grote namen, zorgt voor een waardevolle vorm van verfijning en optimalisering van ervaringsdeskundigheid.

3.1.1.11 Graad 3 KSO, Muziek - Musical

Voldoet niet

Het vak Musical is opgenomen in het complementair gedeelte van de opleiding. Er is geen specifiek leerplan (met duidelijke leerdoelen) beschikbaar noch ontwikkeld. Zo ontbreken de nodige referentiekaders en parameters. Ondanks de beste bedoelingen slaagt men er vooralsnog niet in dit studieaanbod voldoende 'body' te geven naar inhoud (als ontwikkeling van competenties, kennis en vaardigheden) en naar artistiekeit (repertoire, stijlkennis, uitvoeringspraktijk en representativiteit van, evenals complementariteit met de individueel bereikte niveaus via de separate leerdoelen voor de opties Muziek (instrument, stem en koor) en Dans.

Onderwijsaanbod Er is geen referentiekader voor de planning van dit vak. Het betreft een facultatieve aanvulling binnen het complementair gedeelte van de opleiding, zonder leerplannen of leerlijnen. Er is te weinig tot geen

aandacht voor stemgebruik, stemhygiëne, vocale sound en repertoire. Een horizontale samenwerking tussen de opties Muziek (instrument en zang) en Dans is evident. Dit uit zich door een vorm van teamteaching, middels voorbereidend werk en aanwezigheid door meerdere leraars op de gezamenlijke repetitie. Toch ontbreekt het aan leertips en correcties. Er is helaas geen uniforme behandeling van de drie betrokken disciplines. De verticale samenwerking (opleidings- en doorstroomgericht) ontbreekt. Repertoire en artistieke invulling (werken aan niveau en kwaliteit) hypothekeren het actief en constructief, ervaringsgericht leren.

Bereikte resultaten met resultaatsverplichting	Kwalitatief (artistiek) en inhoudelijk (repertoire) is er onvoldoende aandacht voor de specifieke onderdelen van deze moeilijke, veeleisende discipline. Vocaal is dit onvoldoende verzorgd, niet genuanceerd noch verfijnd. Dit in tegenstelling tot individuele kwaliteiten in de lessen zang (klassiek en jazz). De orkestbezetting (arrangement volgens de beschikbare instrumentalisten) is niet meteen een weerspiegeling van de individuele mogelijkheden van meerdere jonge talenten. De output is daardoor erg relatief en onvoldoende sterk voor een kso-school met de opties Muziek en Dans. De tevredenheid (leerlingen) is heel erg wisselend.
Onderwijsorganisatie	Er worden twee aaneensluitende lestijden voorzien, als afsluiting van de lesdag op dinsdagnamiddag. Het eerste lesuur wordt separaat gewerkt (instrumentaal, vocaal, dansant). Het tweede lesuur worden groepen samen gezet (instrumentaal en vocaal). De volledige 3de graad (alle leerlingen, uit beide opties, voor muziek zowel de stijldifferentiatie klassiek als jazz, instrument en zang) participeren aan dit project. De hybride orkestbezetting is het gevolg van het (niet) beschikbare potentieel aan musici-instrumentalisten.
Uitrusting	Studio 4 (het slagwerklokaal), daar waar de gezamenlijke repetities (tijdens het tweede lesuur) plaatsvinden, is goed uitgerust, vooral voor slagwerk natuurlijk. Samenspel (ensemble) kan nog net.
Infrastructuur	Er is geen echt geschikte ruimte (een auditorium of een theaterzaal) beschikbaar. De gezamenlijke repetities gaan door in het slagwerklokaal (studio 4), met onvoldoende ruimte voor een werkbare opstelling. De dansers werken verder in de tegenover liggende dansstudio (studio 3). Van een intensieve en (inter-) actieve wisselwerking tussen musiceren, zingen, acteren en bewegen (toch typisch voor musical) is daardoor nauwelijks sprake.
Evaluatiepraktijk	Gezien het gaat om een facultatief vak in het complementair gedeelte van de opleiding gebeurt de evaluatie in aansluiting op en volgens de globale visie hieromtrent. Er is een interessante evaluatiematrix ontwikkeld. Deze is echter nog niet geïmplementeerd op schoolniveau.
Leerbegeleiding	Een kso-school voor podiumkunsten impliceert de facto een leerlinggerichte begeleiding. Talent, persoonlijkheid, beginsituatie, ambities, werkkraft enzovoort zijn zeer goed gekend, staan centraal en maken deel uit van een permanente, inspirerende coaching. In het vak Musical daalt de leerbegeleiding onvoldoende in tot op individueel niveau. Dit onderdeel van de opleiding blijkt, uit gesprekken en bijgewoonde lesmomenten, onvoldoende uitdagend.

Deskundigheidsbevordering Een bekwame dirigent, een acteur als vocale coach, dansleerkrachten die (fysiek) afgescheiden werken en meerdere, uitstekende leraars instrument/zang als individuele coaches maken samen nog geen sterke ploeg voor de discipline Musical. Hiervoor is bijzondere expertise en uitwisseling van ervaringen nodig. De toegevoegde waarde vraagt immers meer dan de som van de delen.

3.1.2 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde erkenningsvoorwaarden levert het volgende op.

Onderzochte erkenningsvoorwaarde	ja, neen
Leeft de school de bepalingen na over de taalregeling in het onderwijs? (codex so, art. 15, §1, 5°)	ja
Neemt de school de reglementering betreffende verlofregeling en aanwending van de schooltijd in acht? (codex so, art. 15, §1, 7°)	neen
Heeft de school een beleidscontract of beleidsplan met een centrum voor leerlingenbegeleiding dat minstens de verplichte bepalingen vermeldt? (codex so, art. 15, §1, 9° en decreet CLB, art. 39 en 40)	ja

3.2 Respekteert de school de overige reglementering?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde reglementering levert het volgende op.

Onderzochte regelgeving	ja, neen
Is er een schoolreglement waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (codex so, art. 111 en 112)	neen
• de bijdrageregeling en afwijkingen	neen
• bepalingen in verband met het recht op onderwijs aan huis	ja
• het evaluatiestelsel met inbegrip van de remediëingsmaatregelen	neen
• de verhaalmogelijkheden tegen eindbeslissingen van klassenraden over leerlingen	ja
• studie-, orde en tuchtreglement waarbij het studiereglement de grote krachtlijnen van de organisatie van de studies bevat	ja
• engagementsverklaring waarin wederzijdse afspraken worden opgenomen (codex so, art. 111, §3)	ja
Is het schoolreglement conform het inschrijvingsrecht? (codex so, art. 110/1 t.e.m. 110/27)	ja
Informeert de school ouders en leerlingen en personeel over het centrum voor leerlingenbegeleiding waarmee ze samenwerkt? (codex so, art. 15, §1, 9° en decreet CLB, art. 33)	ja
Respekteert de voorziene verhaalmogelijkheid de reglementair voorgeschreven procedure? (codex so, art. 115/4)	ja
Respekteert de school voor gewoon secundair onderwijs de reglementaire bepalingen met betrekking tot oriëntering en evaluatie van leerlingen? (codex so, art. 254, §1, 256, §1, 1° en BVR van 19-7-2002)	ja
Verloopt het afleveren van attesten van lesbijwoning correct? (codex so, art. 115, derde alinea en 252, §2)	ja
Respekteert de school het minimumlessenrooster? (codex so, art. 148-157 en BVR van 19-7-2002)	ja

4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of procesvariabelen levert het volgende op.

4.1 Welzijn

De resultaten van de controle van de erkenningsvoorwaarden betreffende bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne, vindt u terug in een afzonderlijk verslag.

4.2 Curriculum

4.2.1 Onderwijsorganisatie

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor ondersteuning.

Motivering

Met de fusie van de twee scholen in 2010 zijn de meeste participatieorganen versmolten en ligt het schoolbestuur in handen van een directieteam. Dit team bestaat uit een pedagogisch en een artistiek directeur. Sedert de recente directiewissel groeit een positieve overlegcultuur binnen het directieteam. Voorts zijn er twee coördinatoren die respectievelijk instaan voor de artistieke regie en de artistiek-pedagogische coördinatie. Voor alle functies bestaan duidelijke taakprofielen. Deze taken dragen evenwel nog niet bij tot een dynamisch participatief beleid.

De organisatie van het verstrekte onderwijs mist voornamelijk een sterke termijnplanning en grondige screening. Zo is het gebruik van de schooltijd verre van optimaal. De lesuitval wordt onvoldoende bewaakt. De school houdt een middagpauze van slechts 40 minuten, wat resulteert in een inbreuk tegen de regelgeving, die een minimumduur van 50 minuten stipuleert. Voorts is er zowel voor de studierichting Muziek als Dans in de 3de graad kso een aanzienlijk overschrijden van het vastgelegde maximum van 60 halve dagen evaluatietijd per schooljaar. In de dansopleiding wordt dan weer het maximum aantal lessen per week overschreden. Voor de organisatie van haar eerste graad hevelt de school uren-leraar over vanuit de bovenbouw. Via deze overheveling worden via het complementair gedeelte van de eerste graad een aantal opsplitsingen gemaakt, bedoeld als verkenning van de kunstdisciplines muziek, woord en dans. Deze keuze is aanvaardbaar omdat zo een specifieke en interessante brug ontstaat tussen de eerste graad en het kunstsecundair onderwijs. De artistiek directeur besteedt veel aandacht aan de niet eenvoudige organisatie van het vak samenspel in de bovenbouwschool. Daarbij worden degelijke criteria aangewend, zodat dit muziekonderwijs behoorlijk is afgestemd op de individuele leerling.

De beschikbare BPT-uren worden grotendeels besteed aan coördinatie, leerlingenbegeleiding en de verdere ontwikkeling van het digitaal schoolplatform. Het rendement van deze ruime investering is nog niet optimaal, omdat vooral de leerbegeleiding nog niet krachtig is verankerd in het onderwijsleerproces. De geïnvesteerde uren voor het digitaal schoolplatform worden overwegend ingezet voor introductie en verspreiding van dit middel. Door een vrij late instap inzake gebruik van een schoolplatform heeft de school een zekere achterstand opgelopen. De noodzakelijke inhaalbeweging is opgestart, maar nog niet stevig ingebed binnen een integraal ICT-beleid.

De school investeert geen uren voor structurele inhaallessen. Dankzij de schoolbetrokkenheid en het engagement van een ruim aantal personeelsleden worden pro deo heel wat inhaallessen gegeven. Hoewel de grootte van de lesgroepen beheersbaar is, werkt de grote heterogeniteit bij een aantal vakken remmend op de leerplanrealisatie. Structureel ingebouwde inhaallessen kunnen hierbij allicht een oplossing bieden. De onderwijsorganisatie kan ook verstevigd worden door meer aandacht te besteden aan de continuïteit van de opdrachten gekoppeld aan tijdige communicatie over eventuele wijzigingen binnen een lesopdracht. De keuzes die de school maakt om haar onderwijs te organiseren zijn gebaseerd op een visie die nog niet geconcretiseerd wordt in een doelgerichte en systematische aanpak. Wat de realisatie van het competentieleren, het nastreven van de vakoverschrijdende eindtermen en de integratie van ICT betreft, staat de school aan het begin van een ontwikkelingstraject. De klasgroepen worden zo homogeen mogelijk

ingedeeld. Een numerieke bovengrens wordt graad – en vakafhankelijk ingevoerd wegens de beperkingen van de beschikbare infrastructuur. In de studierichting Muziek wordt bij de samenstelling van de klasgroepen rekening gehouden met de bezetting van de verschillende ensembles. Talrijke artistieke projecten bieden de leerlingen de mogelijkheid podiumervaring op te doen. Vooral de leerlingen van de studierichting Muziek kunnen hier optimaal van profiteren. In de “doe- week “ worden de lokale basisscholen uitgenodigd om kennis te maken met het specifiek karakter van het onderwijsaanbod in het MUDA. De lokale verankering van de school staat hierbij centraal. De pedagogisch directeur is, in de recentelijk uitgewerkte structuur, gestart met het opvolgen van de didactische processen tijdens de lessen. Hij voert functioneringsgesprekken, stimuleert de vakgroepwerking en gaf een eerste aanzet tot een nascholingsplan. De functioneringsgesprekken verlopen volgens een vaste structuur, geconcretiseerd in een zelf – evaluatieformulier voor de leraren. Klasbezoeken werden nog niet ingepland. Momenteel functioneren de onderwijskundige samenwerkingsverbanden op vakniveau overwegend informeel. De vrijblijvendheid die nu heerst, leidt tot een aantal hiaten in het curriculum voor een aantal vakken. De schoolleiding verzamelde recentelijk met een externe audit wel gegevens die haar schoolorganisatie in kaart brengen. De effecten worden nog niet systematisch geanalyseerd en gebruikt als hefboom voor bijstellingen.

Inbreuk(en) op de regelgeving

De school houdt een middagpauze van slechts 40 minuten, wat resulteert in een inbreuk tegen de regelgeving, die een minimumduur van 50 minuten stipuleert. Voorts is er zowel voor de studierichting Muziek als Dans in de 3de graad kso een aanzienlijk overschrijden van het vastgelegde maximum van 60 halve dagen evaluatietijd per schooljaar. In de dansopleiding wordt dan weer het maximum aantal lessen per week overschreden.

4.3 Evaluatie

4.3.1 Evaluatiepraktijk

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor ondersteuning.

Motivering

Op beleidsniveau is een visie op de evaluatie- en rapporteringspraktijk ontwikkeld, die uitdrukkelijk verbonden wordt met de leerbegeleiding en -ondersteuning waaraan de leerlingen voor hun artistieke persoonlijkheidsontwikkeling en sociale vorming nood hebben. De beleidsvisie is van recente datum en is nog niet schoolbreed doorgedrongen. De mate waarin leraren en vakgroepen ze dragen, is voorlopig dan ook beperkt. De beleidsopvatting van de evaluatiepraktijk is geïnspireerd door de eigentijdse leerplannen, waarin kennis op zich geen prominente plaats meer krijgt, maar competentieontwikkelen leren meer en meer op het voorplan is gekomen. Vandaar dat in de beleidsvisie veel belang wordt gehecht aan (artistieke) vaardigheids- en attitudeontwikkeling. Bovendien ziet de directie in de evaluatie een hefboom om leerlingen tot meer autonomie en zelfsturing te brengen. In de huidige evaluatiepraktijk wordt die beleidsvisie in bescheiden mate geïmplementeerd. Algemeen is de vraagstelling nog vrij traditioneel en kennisgericht. In sommige examens en bijkomende proeven is de vraagstelling weinig doelgericht, omdat ze te veel formatieve en reproductieve elementen bevat die op zich weinig of niet indicatief zijn voor de hogere verwerkings- en beheersingsniveaus. De B- en de C-attesteringen worden voldoende gemotiveerd, al missen sommige motiveringen de nodige diepgang. Met betrekking tot uitgestelde beslissingen en bijkomende proeven handelt de school niet conform de regelgeving. Dat geeft aanleiding tot de vaststelling van een inbreuk op de regelgeving.

De schoolleiding communiceert in het schoolreglement ten aanzien van alle participanten over de procedures, organisatie en inhoudelijke invulling van de evaluatie. Voor de gelijkgerichtheid en de kwaliteitsbewaking van de evaluatie spelen de vakgroepen in principe een belangrijke rol. Recentelijk werd op beleidsniveau ook het initiatief genomen om individuele leraren feedback te geven over hun evaluatiepraktijk naar aanleiding van functioneringsgesprekken.

Ondanks de visieontwikkeling en de ondersteuningsinitiatieven levert de doorlichting van de

structuuronderdelen en vakken in de focus op het vlak van de evaluatiepraktijk een geschakeerd beeld op met aanzienlijke kwaliteitsverschillen. Voor de meeste doorgelichte structuuronderdelen en vakken wordt vastgesteld dat de vraagstelling voldoende representatief is voor de leerplaninhouden en -doelstellingen. Er zijn echter vakgroep- en leraargebonden verschillen. Het reproductieve gehalte van de vraagstelling is in een aantal gevallen nog groot, zodat de evaluatie niet altijd valide is. Evaluatiecriteria worden niet systematisch geëxpliciteerd. Vormen van zelfevaluatie en wederzijdse evaluatie op leerlingenniveau worden in verscheidene vakken toegepast. Ze zijn echter nog niet algemeen doorgedrongen. Aangezien de afgelopen jaren geen systematisch en doelgericht professionaliseringsbeleid werd gevoerd, werden op het vlak van de evaluatiepraktijk weinig doelgerichte professionaliseringsinitiatieven genomen.

Inbreuk(en) op de regelgeving

Met betrekking tot uitgestelde beslissingen handelt de school niet volgens de regelgeving, omdat ze niet in uitzonderlijke gevallen en niet op grond van een tekort aan evaluatiegegevens worden genomen. Bovendien zijn de meeste bijkomende proeven niet gepersonaliseerd en bevatten ze theoretische en reproductieve vragen, zodat ze te weinig valide zijn. De delibererende klassenraad neemt en motiveert de uitgestelde beslissingen onvoldoende conform het Besluit van de Vlaamse Regering van 19/07/2002, art.37, §2 en SO 64 8.1.2.

5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op.

De visie waarbinnen de beleidsvoering voor MUDA kadert, is geënt op het project van het Gemeenschapsonderwijs GO! en op de uitdrukkelijke keuze om kunstsecundair onderwijs (kso) aan te bieden vanuit de studierichtingen Muziek en Dans, bedoeld als pijlers bij de totale vorming en ontplooiing van jongeren. Deze visie is evenwel maar in beperkte mate omgezet in algemene doelstellingen. Het leiderschap werd tot voor kort overwegend ingevuld vanuit een overlevingsstrategie van de school wegens een heel klein leerlingenaantal, gekoppeld aan het verruimen van de naambekendheid van de school in de brede periferie, het deeltijds kunstonderwijs en de wereld van de amateurkunsten. Evenzeer heeft het leiderschap geïnvesteerd in een verhuis van de Gentse binnenstad naar de huidige site in Evergem, in overleg met de algemene leiding van de scholengemeenschap. Vanuit eenzelfde overleg is daarbij een fusie tot stand gekomen met de Middenschool GO! Evergem. Aansluitend werd deze fusie aangegrepen voor het vormen van een pedagogische eenheid. Het samenbrengen van twee schoolleidingen met elk een eigen schoolverleden en schoolcultuur vormt een van de redenen dat het organiserend en begeleidend leiderschap nog maar recentelijk is ontwikkeld. Door een heel recente wissel binnen de schoolleiding, lijkt het erop dat er nu een periode aanbreekt van leiderschap met een dynamischer elan. Uit tal van aanzetten binnen dit gedeeld leiderschap blijkt de school zich aan de startlijn de plaatsen voor een aanzienlijk aantal beleidsaspecten. Recentelijk is een aantal initiatieven genomen, vooral bedoeld om meer structuur te brengen in de nieuwe pedagogische eenheid. Tijdens de schooldoorlichting is een behoorlijk aantal nieuw getrokken krijtlijnen voorgesteld en toegelicht. Hoewel kersvers en broos, ziet het uit dat een en ander de nodige zuurstof kan leveren voor de groei naar een degelijk leiderschap. De vraag rijst evenwel of de huidige opsplitsing van de schoolleiding in een artistiek en pedagogisch directeur de interessantste basis vormt voor een stevige en gezamenlijke beleidsvoering. Door deze uitdrukkelijke opsplitsing, die wel vanuit voorgelegde functiebeschrijvingen is onderbouwd, mist de school de kans om het artistieke luik expliciet in het pedagogisch leiderschap te verankeren. Daarbij komt dat het artistiek leiderschap tot op heden al te veel werd ingevuld met opdrachten buiten de school. De daaruit voortvloeiende en veel te talrijke afwezigheden hebben geleid tot gebrek aan beleidsvoering en een nijpend tekort aan communicatie.

Van een gezamenlijke en schoolbreed gedragen visie kan nog niet gesproken worden. Er is immers nog onvoldoende werk gemaakt om vanuit diepgaand overleg te komen tot een duidelijk referentiekader dat de leraren en medewerkers inspireert en hun inspanningen doelgericht stuurt. Naar aanleiding van de vernoemde fusie werden wel degelijke informatiemomenten georganiseerd voor het personeel van beide scholen, bedoeld als opstart naar een eengemaakt korps voor deze nieuwe pedagogische eenheid. De school kon hiervoor ook rekenen op de medewerking van de pedagogische begeleidingsdienst. Voorts heeft de nieuwe schoolleiding ervoor gekozen om voor de toekomst van de nieuwe school een beleidsplan uit te tekenen i.s.m. externen. Dit beleidsplan bevat interessante voorstellen vanuit een ontwikkelingsperspectief. Het beleidsplan vormt echter op heden nog niet de slagader van de beleidsvoering omdat het faseren en verder concretiseren nog niet helemaal is uitgewerkt. De ombuiging van dit beleidsplan naar een concreet één- of meerjarig schoolwerkplan plaatst de school voor een noodzakelijke, maar interessante uitdaging.

De schoolleiding heeft recentelijk een visie op het talenbeleid ontwikkeld, waaraan strategische doelstellingen en een actieplan worden gekoppeld. Aangezien het gaat om een recent initiatief, is de gedragenheid nog heel beperkt en kan er van effecten nog niet echt sprake zijn.

De vooralsnog te beperkt ontwikkelde besluitvormingsprocessen vormen mee de oorzaak van de zwakke beleidskracht. De school beschikt wel over de verplichte participatieorganen en heeft voor het concretiseren van haar algemeen en pedagogisch beleid twee coördinatieopdrachten voorzien. Deze coördinatieopdrachten zijn in functiebeschrijvingen vastgelegd. Ze worden echter niet aangewend voor het versterken van de beleidsvoering door middel van prospectief en regelmatig overleg. Daardoor verglijdt de kans om over een kwaliteitsvol beleidsteam te beschikken nodig voor een participatief schoolbeleid. Voorts is er een opleidingscommissie, overwegend samengesteld uit vakverantwoordelijken. Deze commissie buigt

zich over tal van uiteenlopende aspecten. Maar door het gemis aan een concreet uitgewerkt en gefaseerd schoolwerkplan wordt deze opleidingscommissie nog onvoldoende benut om het schoolbeleid mee gestalte te geven en te dragen. Voorts resulteren de talrijke afwezigheden van de schoolleiding belast met de artistieke invulling in een gebrek aan goede communicatie en vlotte doorstroming van informatie.

Vanuit de recente directiewissel is op schoolniveau het gegeven kwaliteitszorg ingeleid. Het op gang brengen van zelfevaluatieprocessen vanuit analyse en dialoog om zo de eigen kwaliteit te bewaken en te verbeteren, vormt een belangrijk agendapunt voor de nabije toekomst. Het is cruciaal om dit bij de opgestarte ontwikkeling van het algemeen beleid volwaardig en simultaan op te nemen.

6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

6.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- De schoolbetrokkenheid en het engagement van een ruim aantal personeelsleden.
- De talrijke mogelijkheden tot podiumervaring binnen de studierichting Muziek.

6.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- De doelgerichte en dynamische planning van de leerplanrealisatie.
- De continuïteit in de lesopdrachten.
- Het professionaliseringsbeleid met inbegrip van de aanvangsbegeleiding en de deskundigheidsbevordering.
- De bewoonbaarheid en de inrichting van de leslokalen.
- De minimale materiële leerplanvereisten.
- De beschikbaarheid en de integratie van ICT in het onderwijsproces.
- De vakgroepwerking.
- De informatiewaarde van de rapportcommentaren.
- Het talenbeleid.
- Het motiveren van de B- en C-attesten.
- Het opvolgen van de resultaten in het vervolgonderwijs.

Wat betreft het algemeen beleid

- Het concretiseren van beleidskeuzes vanuit een doelgerichte en systematische aanpak.
- De participatieve besluitvorming.
- De communicatie.
- De aanwezigheid en bereikbaarheid van de schoolleiding belast met de artistieke invulling.
- De interne kwaliteitszorg.

6.3 Wat moet de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De leerplanrealisatie voor Frans in de derde graad KSO, studierichtingen Muziek en Dans.
- De leerplanrealisatie voor lichamelijke opvoeding in de derde graad KSO, studierichtingen Muziek en Dans.
- De leerplanrealisatie voor KV klassieke dans/hedendaagse dans in de derde graad KSO, studierichting Dans.

Wat betreft de regelgeving

- Het onvoldoende respecteren van de regelgeving m.b.t. de uitgestelde beslissingen en bijkomende proeven. De delibererende klassenraad neemt en motiveert de uitgestelde beslissingen onvoldoende conform het Besluit van de Vlaamse Regering van 19/07/2002, art.37, §2 en SO 64 8.1.2.
- Het ontbreken van een nascholingsplan zoals vastgelegd in het decreet van 8 mei 2009 betreffende de kwaliteit van onderwijs.
- Het overschrijden van het maximum toegelaten aantal lestijden per lesweek voor de studierichting Dans.
- Het overschrijden van de 60 halve dagen evaluatietijd per schooljaar, zoals vastgelegd in SO 74.
- Het gebrek aan transparantie inzake de bijdrageregeling binnen de studierichting Dans.

7 ADVIES EN REGELING VOOR HET VERVOLG

7.1 Onderwijsdoelstellingen: advies en regeling voor het vervolg

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor de erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen':

BEPERKT GUNSTIG

omwille van het onvoldoende realiseren van de leerplandoelstellingen voor

Structuuronderdeel	Basisvorming	Specifiek gedeelte
Graad 3 KSO Dans	X	X
Graad 3 KSO Muziek	X	X

Om deze tekorten op te volgen voert de onderwijsinspectie vanaf 17-05-2015 opnieuw een controle uit.

7.2 Overige erkenningsvoorwaarden: advies en regeling voor het vervolg

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor de overige erkenningsvoorwaarden:

BEPERKT GUNSTIG

omwille van

De school neemt de reglementering betreffende de aanwending van de schooltijd niet in acht voor wat betreft de duur van de middagpauze. Deze bedraagt 40 minuten en hoeft ten minste een duur van 50 minuten te hebben.

Om deze tekorten op te volgen voert de onderwijsinspectie vanaf 17-05-2015 opnieuw een controle uit.

7.3 Overige reglementering: regeling voor het vervolg

Het inspectieteam stelde volgende inbreuk(en) vast:

In het schoolreglement is het evaluatiestelsel onvoldoende adequaat uitgewerkt voor wat betreft de remediëringmaatregelen.

Om deze inbreuk(en) op te volgen voert de onderwijsinspectie vanaf 17-05-2015 opnieuw een controle uit.

Namens het inspectieteam	Voor kennisname
Gino Malfait de inspecteur-verslaggever	Naam: het bestuur of zijn gemandateerde
Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de instelling	